

Waarom wegen

Bij de berekening van landelijke resultaten vindt een weging plaats, omdat de deelname aan de HBO-Monitor niet helemaal representatief is voor alle afgestudeerde hbo'ers.

Zo responderen vrouwen in de regel iets vaker dan mannen en nemen niet alle hogescholen en opleidingen deel.

Er wordt daarom een correctie uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de deelname van hogescholen en afgestudeerden naar opleiding (verdeeld naar voltijd, deeltijd en duaal), regio en geslacht. De populatiegegevens zijn gebaseerd op uitstroomgegevens van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Het berekenen van een weegfactor

In onderstaand voorbeeld wordt beschreven hoe een weegfactor wordt berekend als je alleen voor geslacht zou corrigeren.

Opleiding A	Mannen	Vrouwen
Populatie	60%	40%
Respons	20%	80%

In dit voorbeeld voor opleiding A zijn er landelijk 60% mannen afgestudeerd en 40% vrouwen, de populatie. Aan het onderzoek hebben echter 20% mannen en 80% vrouwen deelgenomen. Er hebben dus meer vrouwen deelgenomen dan op basis van de populatie percentages zou worden verwacht. Met een weging corrigeer je dit door aan mannen en vrouwen een gewicht toe te kennen, de weegfactor.

Bij de berekening van de weegfactor deel je het populatie percentage door het respons percentage:

- mannen $60 / 20 = 3$
- vrouwen $40 / 80 = 0,5$

Mannen krijgen dus gewicht 3 en vrouwen krijgen gewicht 0,5. Dit betekent dat de antwoorden van mannen 3 keer zo zwaar meetellen en de antwoorden van vrouwen voor de helft. Hierdoor wordt de respons representatief:

Mannen: 3 keer 20 respons percentage is 60 populatie percentage.

Vrouwen: 0,5 keer 80 respons percentage is 40 populatie percentage.

De weegfactor toepassen

Voorbeeld van 10 respondenten met de volgende weegfactoren en oordelen over de studie en je wilt weten hoeveel procent zeer tevreden is:

respondent	Weegfactor	Oordeel studie
1	1,43	Zeer ontevreden
2	2,32	Ontevreden
3	1,43	Neutraal
4	1,43	Neutraal
5	2,32	Neutraal
6	2,32	Tevreden
7	1,43	Tevreden
8	2,32	Zeer tevreden
9	1,43	Zeer tevreden
10	2,32	Zeer tevreden

Als je niet weegt dan concludeer je dat 30% van de respondenten zeer tevreden is (3 van de 10 respondenten).

Voor het berekenen van landelijke resultaten kijken we echter niet naar het ongewogen aantal, maar naar de optelling van de weegfactor:

- de som van weegfactoren van respondenten die zeer tevreden zijn is 6,07
- de totale som van de weegfactoren is 18,75

Het gewogen resultaat is dat 32,4% zeer tevreden is.

Wegen naar 'landelijk vergelijkbaar'

In de rapportage is het ook mogelijk om 'Landelijk vergelijkbare' resultaten op te vragen.

Bij deze resultaten wordt niet alleen de standaard weging uitgevoerd, maar wordt iets extra's gedaan:

- de landelijke resultaten worden alleen gebaseerd op de respondenten van opleidingen die door de hogeschool aangeboden worden
- er wordt rekening gehouden met de verdeling naar opleidingen en vormen (voltijd, deeltijd, duaal) van de eigen hogeschool

Een voorbeeld, een faculteit heeft 3 opleidingen en de verdeling tussen de opleidingen en vormen is als volgt:

- 50% bestaat uit de opleiding Commerciële Economie (80% voltijd, 20% deeltijd)
- 30% bestaat uit Bedrijfseconomie (100% voltijd)
- 20% bestaat uit Facilitaire Dienstverlening (90% voltijd, 10% duaal)

Bij het berekenen van de landelijk vergelijkbare cijfers selecteren we alleen de 3 opleidingen en vormen die in de faculteit voorkomen. Respondenten van de deeltijd opleiding Bedrijfseconomie worden in de landelijk vergelijkbare cijfers dus niet meegenomen, de faculteit heeft namelijk alleen voltijd respondenten.

Voor de landelijk geselecteerde respondenten wordt dan een nieuwe weegfactor berekend. Deze weegfactor zorgt ervoor dat landelijke opleidingen en vormen proportioneel gelijk zijn aan de faculteit. Hierdoor ontstaat een 'eerlijkere' vergelijking.

Landelijk resultaten bij een unieke opleiding of opleiding/vorm combinatie

Landelijke resultaten zijn altijd gewogen en bevatten ook de respondenten van je eigen hogeschool. De instellingsresultaten zijn altijd ongewogen.

Als je een opleiding of opleiding/vorm combinatie kiest die alleen bij jouw hogeschool wordt aangeboden, dan worden de gewogen resultaten dus afgezet tegen de ongewogen resultaten.

Om duidelijk te maken dat het om dezelfde respondenten gaat, worden de landelijke resultaten in dit soort situaties met ingang van 2024 niet meer getoond.